

 Mûrat Adiyaman

föklorame

SPAS JI BO ALÎKARÎYA WAN

Apo Oncu
Aydin Batur
Beroj Mukrîyanî
Bêrîtan Can Yaş
Bîlal Guldem
Bîrgun Uzûm
DÎHA
Dûrzan Cîrano
Ercan Altintaş
Eşref Bolumcu
Enwer Ozkahraman
Ferhat Arslan
Mazlûm Sîyabend
Mehmet Kubîlay
Mûrat Adiyaman
Orhan Tanhan
Selmet Guler
Serdar Canan
Tehsîn Baravî
Ugur Sermîyan
Xoşyar Pêşeng
Zozan Gûçlû
Zeynep Yaş

TÊKILÎ

folklorame@gmail.com

folklorame

Her nivîskar ji nivîsa xwe
berpîrsiyar e.

Kovara folklorê ya sê mehane

Sal: 2

Hejmar: 8

Xwedî: Li ser navê Weqfa Mezopotamyayê, Selîm Olçer

Berpîrsa Nivîsan: Gevrîye Atli

Edîtor: Eşref Keydanî

Redaksiyon: Evîndar Şevîn

Desteya Weşanê:

Celîlê Celîl

Bêrîvan Matyar

Elîf Gunduz

Mem Mukrîyanî

Zîya Mukrîyanî

ISSN: 2667-6443

Grafîk: Sevînc Adiyaman

Fotoyê bergê pêş: Orhan Tanhan

Fotoyê bergê paş: Apo Oncu

Navnîşan: Weqfa Mezopotamyayê

Mezopotamya Eđitim Bilim Sanat Sađlık ve Kùltùr Vakfı

İktisadi İřletmesi

Urfa Yolu Üzeri, Serhat Plaza A/blok

Kat: 11 No: 29 Kayapınar/Diyarbakır

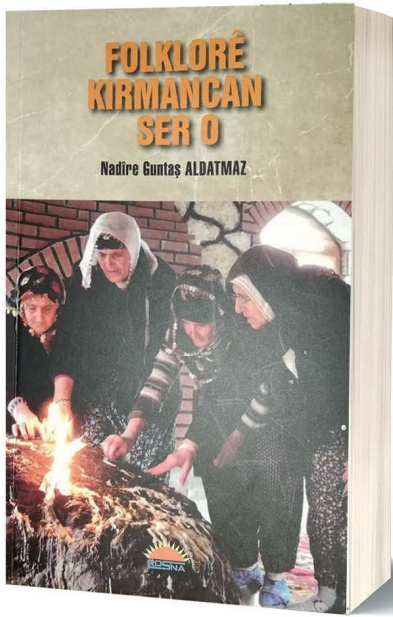
Sertifika No: 42382

Çapxane: Aliođlu Matbaacılık Bas. Yay. ve Kađ. San. Tic. Ltd. Őti.

Orta Mah.Fatin Rùřtù Sk. No: 1-3/A Bayrampařa-İstanbul

Tel: 0212 612 95 59

Sertifika No: 16919

Pirtûka pêşniyazkirî

Navê pirtûkê: Folklorê Kirmancan Ser O
Amadekar: Nadîre Guntaş Aldatmaz
Weşanxane: Weşanxaneyê Roşna

Naverok

- 5 Ji edîtorî
- 6 Lorîyên Botanê, **Lehî Bohtan**
- 9 Tûsê û Mastê, **Mehpûs Serhedî**
- 14 Sê nîfş, sê deng, sê jîyan, **Occo Mahabad**
- 20 Kilama Heso, **Celîlê Celîl**
- 21 So, **Ayela Zarto**
- 25 Xaçepirsa folklorê, **Oktay Altûn**
- 26 Dilê'm, **Bêrîvan Matyar**
- 28 Sê hikayetên Qereçobanê, **Evrehmanê Bello**
- 30 Lihevanînokên Colemêrgê, **Yûsif Hêşetî**
- 32 Gurî û ap û amoj, **Eşref Keydanî**
- 37 Kilorîk, **Elîf Gunduz**
- 39 Serhatîya Mendikî û strana wê, **Yaşar Kaplan**
- 44 Navên tax û mezrikên gundên Kûrecîka Meletîyê, **Mahîr Ugur**
- 47 Sê Bira, **Nûredîn Vural**
- 50 Rewşa folklorê li Devera Behdînanê (Ji salên heftîyan ta nuke), **Cemîl Şêlazî**
- 61 Qaydeyê meşkê ji Qelqelîyê, **Mehmet Yildirimçakar**
- 64 Cimîlîk, **Şehrîban Matyar**
- 66 Çîrokên biwêjan-4, **Asmîn Ūyanik**
- 68 Danasîn û nirxandina pirtûka “Mamê Rovî”yê, **Evîndar Şevîn**
- 72 Xoştevîyê Xweda, **Jîyan Ozkan**
- 76 Qurmike ra Çend Zewtî, **Surya Human**
- 80 Hin biwêjên Cizîra Botanê, **Dildar Botî**
- 84 Li Midyadê hin leqebên tên bikaranîn, **Elîf Gun**
- 88 Yew Lorika Dewanê Ma, **Şemseddînê Xalîte Osmanê Berxoyî**
- 90 Merga gulokan, **Xecê Bîşeng**

Ji edîtorî

Gelî hezkirî û bendewarên Folklorî Me, di quncikê dilê xwe û pirtûkxaneyî xwe da cihêkî din jî vekin, va ye Folklorî Me bi hejmarî xwe ya 8ê amade ye ku bê seredana mala we û dilê we bike. Bi vê hejmarî xwe me du salên xwe temam kirin. Bi alîkarî û handana we dê gelek hejmarên Folklorî Me bîn weşandin.

Folklorî kurdan hem kanî ye hem jî behr e. Me got, folklorî kurdan kanî ye, belê kanîyeka wisa ye ku ava wê dermanê dilan e, kilê çavan e û bêhna gulan e. Belê her wisa ye lê kanîyeka bêxwedî ye, û ava wê bi çol û çolistanan da diheriqe. Yan jî xelkê berê ava kanîya me daye ser zevî û baxçeyê xwe. Ligel ku kanî ye, behr e jî folklorî me. Behreka wisa ye ku tê da mirarî û durên ku têra xezîneyan dikan hene. Heyf ku xelkê dest danîye ser behra me jî. Cîranên bêbext û netî, îro roj kanîya me kirine ya xwe. Nankor û devşekalên xwe jî berdane binê behra me ku gencîneyên me derînin û li ser navên xwe qeyd bikin. Gelî kurdino, gelî camêr û canikan, îro roja xîret û xîretkêşan, roja kar û karkerên kurdî û kurdîtîyê ye. De rabin mil bidin milê me, da ku folklorî me li nav dest û pêyan neçe. Qîmeta kal û pîran bizanin, ji tenişta dê û dapîran ranebin, guh bidin wan û gotinên wan yên zîvîn û zêrîn qeyd bikin û binivîsîn. Çawa ku Xanî dibêje, *“da xelk nebêjîtin ko ekrad bêmerîfet in, bêesl û bunyad.”*

Dîsa naverokeka têr û tijî me amade kir ji bo we hêjayan. We bivê xwarin, herin li nivîsên *“Cimîlîk”, “Kilorîk”* û *“Merga Gulokan”*ê binêrin da ku tehma devê we xweş û beşera rûyê we geş bibe. We bivê zarokên we razên, guh bidin *“Lorîyên Botanê”* ku hinde xweş e ekla wan. We bivê zarokên we bikenin, xeberoşka *“Tûsê û Mastê”* yê ji wan ra bixwînin lê dîqet bikin ku bila ji kenî bi xwe da nemîzin. We bivê ku hûn şîretan bigirin yan jî şîretan li hinan bikin nivîsên *“Xoştevîyê Xweda”* û *“Sê hikayetên Qereçobanê”* bixwînin û da bizanin em ketine kîjan zamanî. Heke hûn folklorîsteka/î meraqdar bin û daxwaza we hînbûna xebatên heyî be ji kerema xwe nivîsa Cemîl Şêlazîyî bixwînin ku wî taybet ev nivîs ji bo kovara me transkîrîbe kirîye. Dê gelek sûdewar be ji bo we. Kurtebîbloyografyaya xebatên folklorîk e li Devera Behdînanê. Ku hûn aciz bin ji xwendina çîrok û hikayet û gotaran berê xwe bidin *“Xaçepîrsa Folklorê”* ku Oktay Altûn her hejmar ji bo we amade dike.

Dîsa di vê hejmarê da Dildar Botîyî li ser biwêjên Cizîrê nivîsek amade kirîye, Surya Humanê hin nîfirên gundê xwe bi zaravayê kirmanckî qeyd kirine û nivîsîne. Yaşar Kaplanî daye dû şopa strana Mendikî û serhatîya wê, Elîf Gunê Midyad serûbin kirîye û ji qunc û çalan leqebên Midyadê dane hev. Occa Mahabadî jî mîna nêçîrvanekî war bi war şopa malbatekê gerandîye û sê lehengên vê malbatê bi me dane nas-kirin.

Delalîno, hay ji xwe û hezkirîyên xwe hebin, hay ji sihet û qewata xwe hebin. Ji xwe û miletê xwe hez bikin. Piştî ku *berfa însanan* jî barîya di bihara rengîn da li ber agirê azadîyê em dê merhebayeka din bidin we.

Eşref Keydanî

